EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 22.11.2010
KOM(2010) 673 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe

1. EURÓPSKY MODEL BEZPEČNOSTI: SPOLUPRÁCA V ZÁUJME BEZPEČNEJŠEJ EURÓPY

Väčšina Európanov trávi svoj každodenný život v relatívne bezpečnom prostredí. Naša spoločnosť je však zároveň vystavovaná čoraz rozsiahlejším a rafinovanejším bezpečnostným hrozbám. Keďže mnohé zo súčasných bezpečnostných výziev majú cezhraničný a medzisektorový charakter, žiaden z členských štátov nie je schopný reagovať na tieto hrozby osamote. Tento fakt znepokojuje našich občanov, ako aj podnikateľskú verejnosť. Štyria z piatich Európanov si želajú, aby bola EÚ v boji proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu aktívnejšia.[1]

V oblasti reakcie na tieto nové výzvy, ako aj v oblasti celkového zvyšovania bezpečnosti Európy bol už dosiahnutý značný pokrok. Vďaka nadobudnutiu platnosti Lisabonskej zmluvy[2] a usmerneniam vplývajúcim zo Štokholmského programu a jeho akčného plánu[3] má EÚ teraz príležitosť posunúť sa v tomto smere ďalej. Stratégia vnútornej bezpečnosti prijatá počas španielskeho predsedníctva[4] začiatkom roka 2010 definuje konkrétne výzvy a ustanovuje zásady a usmernenia týkajúce sa riešenia tejto problematiky v rámci EÚ. V stratégii sa Komisia zároveň vyzýva, aby navrhla konkrétne kroky na implementáciu tejto stratégie. Predkladané oznámenie s názvom „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ“ vychádza teda z toho, na čom sa už členské štáty a inštitúcie EÚ dohodli a predstavuje návrhy, ako by sme počas nasledujúcich štyroch rokov mohli spoločným úsilím účinnejšie predchádzať **závažnej a organizovanej trestnej činnosti, terorizmu** a **počítačovej kriminalite** a bojovať proti týmto javom, **posilňovať riadenie našich vonkajších hraníc** a zvyšovať **odolnosť voči prírodným katastrofám a katastrofám spôsobených ľudskou činnosťou**.

Spoločná agenda zameraná na spoločné výzvy

Úloha EÚ v oblasti vnútornej bezpečnosti spočíva vo vypracovávaní spoločných politík a príslušných právnych predpisov a v zabezpečovaní praktickej policajnej a justičnej spolupráce, ako aj spolupráce pri riadení hraníc či krízovom manažmente. V záujme dosiahnutia našich bezpečnostných cieľov je nevyhnutné, aby sme využívali nástroje tak v rámci vnútornej, ako aj vonkajšej politiky EÚ.

Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ je teda spoločnou agendou členských štátov, Európskeho parlamentu, Komisie, Rady, agentúr a ďalších aktérov vrátane občianskej spoločnosti a miestnych orgánov. Túto agendu by mal podporovať aj stabilný bezpečnostný priemysel EÚ,

---

1 Štandardný Eurobarometer 71.

2 Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

3 Štokholmský program: otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich (dokument Rady 17024/09); Vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: Akčný plán na implementáciu Štokholmského programu [KOM(2010) 171]. Štokholmský program je program EÚ v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí na obdobie rokov 2010–2014.

4 Dokument Rady č. 5842/2/2010, stratégie vnútornej bezpečnosti Európskej únie: Smerom k európskemu bezpečnostnému modelu.

v ktorom výrobcovia a poskytovatelia služieb úzko spolupracujú s koncovými užívateľmi. Naše spoločné úsilie, ktoré budeme vynakladať na odstránenie súčasných bezpečnostných hrozieb, prispeje aj k rozvoju a posilneniu európskeho modelu sociálneho trhového hospodárstva, ktorý bol predstavený v rámci stratégie Európa 2020.

Bezpečnostná politika založená na spoločných hodnotách

Stratégia vnútornej bezpečnosti a nástroje a opatrenia určené na jej vykonávanie musia byť založené na spoločných hodnotách, ku ktorým patrí právny štát a dodržiavanie základných práv, ako je stanovené v **Charte základných práv EÚ**[5]. Solidarita musí byť zase hybnou silou krízového riadenia. Naše politiky v oblasti boja proti terorizmu musia byť primerané rozsahu výziev a musia sa zameriavať na predchádzanie budúcim útokom. Ak má výmena informácií slúžiť v EÚ na účinné presadzovanie práva, musíme zabezpečiť aj ochranu súkromia jednotlivcov, ako aj ich základné právo na ochranu osobných údajov.

Globálny aspekt vnútornej bezpečnosti

Vnútornú bezpečnosť nemožno zaručiť izolovane od zvyšku sveta. Práve z tohto dôvodu je potrebné zabezpečiť koherentnosť a komplementárnosť vnútorných a vonkajších aspektov bezpečnosti EÚ. Hodnoty a priority stanovené v stratégii vnútornej bezpečnosti, a to vrátane nášho záväzku podporovať ľudské práva, demokraciu, mier a stabilitu v našom susedstve a mimo neho, sú neoddeliteľnou súčasťou prístupu stanoveného v európskej bezpečnostnej stratégii[6]. Podľa tejto stratégie sú vzťahy s našimi partnermi, predovšetkým s USA, mimoriadne dôležité z hľadiska boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti a terorizmu.

Bezpečnosť by mala byť nevyhnutnou súčasťou relevantných strategických partnerstiev. Je teda potrebné ju zohľadniť aj počas rozhovorov s našimi partnermi o financovaní EÚ plánovanom v rámci partnerských dohôd. Priority v oblasti vnútornej bezpečnosti by sa mali dostávať do popredia predovšetkým počas politického dialógu s tretími krajinami a regionálnymi organizáciami vtedy, ak je to primerané a dôležité z hľadiska boja proti početným hrozbám, akými sú napr. obchodovanie s ľuďmi, obchodovanie s drogami a terorizmus. EÚ bude osobitnú pozornosť venovať tým tretím krajinám a regiónom, ktoré si môžu vyžadovať podporu a odborné znalosti EÚ a členských štátov, a to nielen v záujme vonkajšej, ale aj vnútornej bezpečnosti. Vďaka európskej službe pre vonkajšiu činnosť bude možné využiť poznatky a skúsenosti členských štátov, Rady a Komisie a integrovať tak ďalšie opatrenia a odborné znalosti. Odborné znalosti v oblasti bezpečnosti by mali smerovať do delegácií EÚ, a to predovšetkým v prioritných krajinách. V tejto súvislosti by mali dôležitú úlohu zohrávať aj styční úradníci a styční sudcovia Europolu[7]. Úlohy a rozsah pôsobnosti jednotlivých odborníkov vymedzí Komisia a európska služba pre vonkajšiu činnosť.

---

5 Stratégia účinného uplatňovania Charty základných práv Európskou úniou, KOM(2010) 573.

6 „Európska bezpečnostná stratégia: bezpečnejšia Európa v lepšom svete“ bola prijatá v roku 2003 a revidovaná v roku 2008.

7 V súlade s rozhodnutím Rady o Eurojuste č. 2009/426/SVV, ktoré sa má transponovať do júna 2011.

2. PÄŤ STRATEGICKÝCH CIEĽOV V OBLASTI VNÚTORNEJ BEZPEČNOSTI

V predkladanom oznámení sa poukazuje na najnaliehavejšie výzvy v oblasti bezpečnosti, ktorým bude EÚ v nasledujúcich rokoch čeliť. Predstavuje sa v ňom päť strategických cieľov a konkrétnych opatrení na obdobie rokov 2011 – 2014, ktoré spolu s prebiehajúcimi iniciatívami a vynakladaným úsilím prispejú k vybudovaniu bezpečnejšej Európy.

Závažná a organizovaná trestná činnosť má rôzne podoby: obchodovanie s ľuďmi, obchodovanie s drogami a strelnými zbraňami, pranie špinavých peňazí a nelegálna preprava a skladovanie odpadov v Európe a mimo jej územia. Aj na prvý pohľad drobná kriminalita ako vlámania a krádeže vozidiel, predaj falšovaného a nebezpečného tovaru a činy potulných gangov sú často miestnymi prejavmi celosvetových zločineckých sietí. Takáto trestná činnosť si vyžaduje spoločné opatrenia na európskej úrovni. Podobne je to aj s **terorizmom:** naša spoločnosť je aj naďalej ľahkým terčom takých bombových útokov, ako boli útoky na verejnú dopravu v Madride v roku 2004 a v Londýne v roku 2005. Aby sme boli schopní zabrániť podobným udalostiam, musíme zintenzívniť naše úsilie a ešte viac prehĺbiť vzájomnú spoluprácu.

Ďalšou zvyšujúcou sa hrozbou je **počítačová kriminalita**. Európa je totiž kľúčovým cieľom počítačovej kriminality, a to vzhľadom na rozvinutú internetovú infraštruktúru, vysoký počet užívateľov internetu a elektronický obchod a platobné systémy. Občania, podnikateľská verejnosť, vlády a kritická infraštruktúra musia byť lepšie chránení pred zločincami, ktorí zneužívajú moderné technológie. Koherentnejší prístup sa vyžaduje aj v súvislosti s **bezpečnosťou na hraniciach**. Vzhľadom na existenciu spoločných vonkajších hraníc je proti pašovaniu a iným cezhraničným nelegálnym činnostiam potrebné zakročiť na európskej úrovni. Účinná kontrola vonkajších hraníc EÚ je teda kľúčovým prvkom priestoru voľného pohybu.

Okrem toho je potrebné uviesť, že v poslednom čase bola v Európe a jej bezprostrednom susedstve zaznamenaná zvyšujúca sa frekvencia a rozsah prírodných **katastrof** a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou. Tento fakt poukazuje na potrebu vybudovať výkonnejšie, koherentnejšie a integrovanejšie európske kapacity v oblasti reakcie na katastrofy a krízové situácie, ako aj na potrebu implementovať existujúce politiky a právne predpisy v oblasti predchádzania katastrofám.

CIEĽ 1:Rozložiť medzinárodné zločinecké siete

Aj napriek prehlbujúcej sa spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva a justíciou v jednotlivých členských štátoch a medzi členskými štátmi navzájom zostávajú medzinárodné zločinecké siete mimoriadne aktívne a vďaka svojej nelegálnej činnosti vytvárajú obrovské zisky. Tieto nelegálne získané zdroje využívajú nielen na korupciu a zastrašovanie miestneho obyvateľstva a orgánov, ale aj na prenikanie do hospodárskych štruktúr a narušovanie dôvery verejnosti.

Základným predpokladom predchádzania trestnej činnosti je teda rozloženie zločineckých sietí a odstraňovanie finančných stimulov, ktoré ich k takejto činnosti podnecujú. V tejto súvislosti je potrebné posilniť praktickú spoluprácu v oblasti presadzovania práva.V záujme ochrany hospodárstva by mali spolupracovať orgány vo všetkých sektoroch a na všetkých úrovniach, čo by následne viedlo k účinnému vystopovaniu a zhabaniu ziskov pochádzajúcich z trestnej činnosti. Zároveň je potrebné odstrániť prekážky, ktoré vyplývajú z rozdielnych prístupov jednotlivých členských štátov, a to v prípade potreby prostredníctvom právnych

predpisov v oblasti justičnej spolupráce, a podporiť tak vzájomné uznávanie a spoločné vymedzenie trestných činov a minimálnej výšky trestných sadzieb[8].

Opatrenie č. 1: Odhaliť a rozložiť zločinecké siete

V záujme odhalenia a rozloženia zločineckých sietí je v prvom rade potrebné pochopiť spôsob fungovania a financovania ich členov.

Komisia z tohto dôvodu predloží v roku 2011 návrh právnych predpisov EÚ o zhromažďovaní **osobných údajov o cestujúcich** v leteckej doprave, ktorí vstupujú na územie EÚ alebo ho opúšťajú. Tieto údaje budú orgány členských štátov následne analyzovať, a to s cieľom predchádzať teroristickým útokom a závažnej trestnej činnosti a trestne stíhať ich páchateľov.

Odhalenie finančných prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti závisí od dostupnosti informácií o majiteľoch spoločností a trustov, cez ktoré tieto finančné prostriedky prechádzajú. Prax však ukazuje, že pre orgány presadzovania práva, justičné orgány, administratívne vyšetrovacie orgány, ako napr. OLAF, a odborníkov zo súkromného sektora je získavanie takýchto informácií problematické. Z tohto dôvodu by mala EÚ na základe diskusie s medzinárodnými partnermi v rámci finančnej akčnej skupiny do roku 2013 zvážiť revíziu **právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí**, čo by následne viedlo k zvýšeniu transparentnosti právnických osôb a právnych dojednaní. V záujme sledovania pohybu finančných prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti zriadili niektoré členské štáty centrálny register bankových účtov. Komisia vypracuje v tejto súvislosti v roku 2012 usmernenia, na základe ktorých bude možné tento register v maximálnej možnej miere využívať na účely presadzovania práva. Účinné vyšetrovanie finančných transakcií súvisiacich s trestnou činnosťou si však vyžaduje, aby boli orgány presadzovania práva a justičné orgány vybavené a vyškolené na zber, analýzu a prípadne aj výmenu príslušných informácií a aby v plnej miere využívali centrá excelentnosti pre vyšetrovanie finančnej trestnej činnosti v jednotlivých členských štátoch, ako aj vzdelávacie programy Európskej policajnej akadémie (CEPOL). Komisia navrhne v roku 2012 stratégiu týkajúcu sa tejto oblasti.

Medzinárodný charakter zločineckých sietí si navyše vyžaduje viac **spoločných operácií,** do ktorých bude zapojená polícia, colné orgány, pohraničná stráž a justičné orgány v rôznych členských štátoch, a to v spolupráci s Eurojustom, Europolom a úradom OLAF. Tieto operácie, do ktorých budú zapojené aj **spoločné vyšetrovateľské tímy**[9], by mali byť vykonávané – v prípade potreby v krátkom časovom intervale – za plnej podpory Komisie, a to v súlade s prioritami, strategickými cieľmi a plánmi vypracovanými Radou na základe príslušnej analýzy hrozieb[10].

---

8 Dôležitým krokom v tomto smere sú nedávne návrhy smerníc o obchodovaní s ľuďmi, sexuálnom vykorisťovaní detí a počítačovej kriminalite. Článok 83 ods. 1 ZFEÚ uvádza tieto prípady inej závažnej trestnej činnosti: terorizmus, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falšovanie platobných prostriedkov a organizovaná trestná činnosť.

9 Článok 88 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a rozhodnutie Rady 2008/615/ SVV o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti.

10 Závery Rady 15358/10 o vytvorení a vykonávaní cyklu politík EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti.

Okrem toho by mala Komisia a členské štáty aj naďalej zabezpečovať efektívne uplatňovanie **európskeho zatýkacieho rozkazu** a predkladať v tomto zmysle správy, a to aj z hľadiska jeho vplyvu na základné práva.

Opatrenie č. 2: Chrániť hospodárstvo pred prenikaním zločineckých sietí

Zločinecké siete využívajú korupciu, aby mohli svoje zisky investovať do legálneho hospodárstva, pričom tak narúšajú dôveru vo verejné inštitúcie a hospodársky systém. Pretrvávajúca politická vôľa bojovať proti korupcii je preto mimoriadne dôležitá. V tejto súvislosti je nevyhnutné prijať opatrenia na úrovni EÚ a vymieňať si osvedčené postupy. Komisia v roku 2011 predloží návrh, ktorý sa bude týkať monitorovania a podpory **úsilia členských štátov v boji proti korupcii**.

V záujme ochrany hospodárstva pred prenikaním zločineckých sietí je zároveň potrebné vypracovať politiky, ktoré zabezpečia účasť vládnych a regulačných orgánov zodpovedných za udeľovanie licencií, povolení, zákaziek alebo dotácií („**administratívny prístup**"). Komisia poskytne v tomto smere členským štátom praktickú podporu, a to tým, že v roku 2011 vybuduje sieť národných kontaktných bodov zameraných na výmenu osvedčených postupov, ako aj financovaním pilotných projektov o praktických otázkach.

Falšovaný tovar prináša organizovaným zločineckým skupinám nielen obrovské zisky, ale zároveň narúša aj štruktúru obchodu na jednotnom trhu, oslabuje európsky priemysel a ohrozuje zdravie a bezpečnosť občanov Európy. Komisia z tohto dôvodu a v súvislosti s pripravovaným akčným plánom proti falšovaniu tovaru a pirátstvu prijme všetky náležité opatrenia zamerané na účinnejšie **presadzovanie práva duševného vlastníctva**. S cieľom zamedziť predaju falšovaného tovaru na internete by mali colné správy členských štátov a Komisia zároveň vykonať prípadné úpravy príslušných právnych predpisov, vytvoriť v rámci svojich colných orgánov kontaktné miesta a zabezpečiť výmenu osvedčených postupov.

Opatrenie č. 3: Habať majetok pochádzajúci z trestnej činnosti

Boj proti finančným stimulom, ktoré podnecujú k páchaniu trestnej činnosti, si od členských štátov vyžaduje, aby vynakladali maximálne úsilie v záujme zaisťovania, zmrazovania, spravovania a habania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ako aj v záujme zabezpečenia, že tento majetok sa nevráti do rúk páchateľov.

Komisia predloží v tejto súvislosti v roku 2011 návrhy **právnych predpisov**, ktorých cieľom bude posilniť právny rámec EÚ[11] v oblasti **habania majetku**. Na základe týchto právnych predpisov by bolo možné zhabať majetok tretej strany[12] a uplatňovať rozšírené právomoci na habanie majetku[13]. Členským štátom by zároveň uľahčili vzájomné uznávanie príkazov na zhabanie majetku bez predchádzajúceho odsúdenia[14] .

---

11 Rámcové rozhodnutie 2001/500/SVV o praní špinavých peňazí a konfiškácii.

12 Zhabanie majetku tretej strany znamená zhabanie majetku, ktorý vyšetrovaná alebo odsúdená osoba previedla na tretiu stranu.

13 Rozšírené právomoci na habanie majetku znamenajú možnosť zhabať majetok, ktorý presahuje výnosy pochádzajúce priamo z trestnej činnosti, a to bez toho, aby bolo potrebné preukázať priamu súvislosť medzi údajným majetkom pochádzajúcim z trestnej činnosti a konkrétnym trestným činom.

14 Zhabanie majetku bez predchádzajúceho trestnoprávneho odsúdenia umožňuje zmraziť a zhabať majetok bez ohľadu na to, či bol majiteľ tohto majetku súdom odsúdený.

Členské štáty musia[15] do roku 2014 zriadiť **úrady pre vyhľadávanie majetku**, ktoré budú disponovať potrebnými zdrojmi, právomocami a odbornou prípravou a ktoré budú zabezpečovať výmenu informácií. Komisia vypracuje do roku 2013 spoločné ukazovatele, na základe ktorých budú môcť členské štáty hodnotiť činnosť týchto úradov. Okrem toho by mali členské štáty do roku 2014 prijať nevyhnutné inštitucionálne opatrenia, napríklad vytvoriť úrady pre správu majetku, aby tak zabezpečili zachovanie hodnoty zmrazeného majetku pred jeho konečným zhabaním. V roku 2013 Komisia zároveň predloží usmernenia vychádzajúce z osvedčených postupov, na základe ktorých by sa malo zločineckým skupinám zabrániť, aby zhabaný majetok získali späť.

CIEĽ 2:Zabraňovať terorizmu, radikalizácii a náboru nových členov

Teroristické hrozby sú aj naďalej veľmi aktuálne a neustále sa vyvíjajú[16]. Teroristické organizácie totiž neustále menia a inovujú svoje stratégie, čoho dôkazom boli aj útoky v Bombaji v roku 2008, pokus o útok na lietadlo z Amsterdamu do Detroitu na Vianoce v roku 2009, ako aj nedávne odhalenie útokov na viacero členských štátov. Hrozbu nepredstavujú len organizovaní teroristi, ale aj individuálni bojovníci, ktorí si svoje radikálne názory mohli vyformovať na základe extrémistickej propagandy a svoje poznatky získať z materiálov dostupných na internete. Zmeniť sa teda musí aj naša stratégia boja proti terorizmu, aby sme aj naďalej dokázali byť o krok vpred. Je preto potrebné vybudovať koherentný európsky prístup vrátane preventívnych opatrení[17]. EÚ by mala navyše pokračovať vo vytváraní kritickej infraštruktúry a realizácii plánov zameraných na jej ochranu, a to vrátane dopravných služieb a výroby a prenosu energie, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska fungovania spoločnosti a hospodárstva[18].

Pri dosahovaní tohto cieľa zohrávajú prvoradú úlohu členské štáty, ktoré za plnej podpory Komisie a pomoci koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu prijímajú koordinované a účinné opatrenia.

Opatrenie č. 1: Posilniť právomoci komunít pri zabraňovaní radikalizácii a náboru nových členov

Radikalizácii, ktorá môže vyústiť do teroristických činov, možno najlepšie zabrániť pôsobením priamo na najnáchylnejších jedincov v najviac postihnutých komunitách. Vyžaduje si to však úzku spoluprácu s miestnymi orgánmi a občianskou spoločnosťou, ako aj posilnenie právomoci kľúčových skupín v najzraniteľnejších komunitách. Podstatná časť opatrení zameraných proti radikalizácii a náboru nových členov sa prijíma na úrovni členských štátov a táto zásada by sa mala uplatňovať aj v budúcnosti.

Viacero členských štátov si vytvára v tejto oblasti vlastné pracovné postupy, pričom niektoré mestá v EÚ sa v tejto súvislosti opierajú o vlastné koncepcie a stratégie v oblasti prevencie,

---

15 Na základe rozhodnutia Rady 2007/845/SSV sa od všetkých členských štátov vyžaduje, aby na svojom území zriadili minimálne jeden úrad pre vyhľadávanie majetku.

16 Pre najnovšie údaje pozri správu Europolu o stave a vývoji terorizmu z roku 2010.

17 Stratégia EÚ v oblasti boja proti terorizmu dok. č. 14469/4/05 z novembra 2005 pozostáva zo štyroch pilierov, ktorými sú prevencia, ochrana, prenasledovanie a reakcia. Pre podrobnosti pozri „Politika EÚ v oblasti boja proti terorizmu: hlavné úspechy a budúce výzvy“ KOM(2010) 386.

18 Smernica o európskej kritickej infraštruktúre (2008/114/ES) je súčasťou rozsiahlejšieho Európskeho programu na ochranu kritickej infraštruktúry, ktorého rozsah sa neobmedzuje len na ochranu pred teroristickými hrozbami.

ktoré sú úzko prepojené s miestnou komunitou. Mnohé z týchto iniciatív boli úspešne realizované a Komisia bude aj naďalej podporovať výmenu takýchto skúseností[19].

Po prvé, Komisia sa v spolupráci s Výborom regiónov zasadí o to, aby bola do roku 2011 vytvorená **sieť EÚ zameraná na zvyšovanie povedomia o radikalizácii**. Táto sieť bude doplnená internetovým fórom a radom konferencií v rámci celej EÚ, ktorých účelom bude zhromažďovať skúsenosti, poznatky a osvedčené postupy s cieľom zvyšovať povedomie o radikalizácii a komunikačných technológiách v záujme boja proti šíreniu teroristických ideológií. Do tejto siete budú zapojení tvorcovia politiky, orgány presadzovania práva, bezpečnostné orgány, prokurátori, miestne orgány, akademická obec, odborníci z praxe a organizácie občianskej spoločnosti vrátane združení obetí. Poznatky získané z tejto siete by mali členské štáty využívať na vytváranie reálneho a virtuálneho komunitného priestoru pre otvorenú diskusiu, prostredníctvom ktorej by mali dôveryhodné osobnostné vzory a mienkotvorní vodcovia príležitosť odovzdávať pozitívne posolstvo ako protiváhu k teroristickým ideológiám. Komisia bude zároveň podporovať činnosť organizácií občianskej spoločnosti, ktoré odhaľujú a prekladajú násilnú extrémistickú propagandu na internete a bojujú proti nej.

Po druhé, Komisia zorganizuje v roku 2012 **ministerskú konferenciu** o predchádzaní radikalizácii a náboru nových členov, ktorá bude pre členské štáty príležitosťou predstaviť príklady úspešných opatrení v boji proti extrémistickej ideológii.

Po tretie, s cieľom podporiť úsilie členských štátov vypracuje Komisia na základe prebiehajúcich iniciatív a diskusií **príručku opatrení a skúseností**, ktoré budú siahať od predchádzania radikalizácii a marenia náborových činností až po samotné odklonenie sa od terorizmu a následnú rehabilitáciu.

Opatrenie č. 2: Zamedziť teroristom prístup k finančným zdrojom a materiálnemu vybaveniu a sledovať ich transakcie

Komisia zváži v roku 2011 vypracovanie rámca pre administratívne opatrenia podľa článku 75 ZFEÚ týkajúce sa zmrazovania majetku s cieľom predchádzať terorizmu a súvisiacim činnostiam a bojovať proti nim.Prioritou je implementácia akčných plánov EÚ zameraných na zamedzenie prístupu k výbušninám (2008) a k chemickému, biologickému, rádiologickému a jadrovému materiálu (CBRN) (2009), a to tak legislatívnym, ako aj nelegislatívnym spôsobom. Bude si to vyžadovať prijatie nariadenia obmedzujúceho všeobecný prístup ku chemickým prekurzorom používaným na výrobu výbušnín, ktoré Komisia predložila v roku 2010. Zároveň to bude zahŕňať aj vytvorenie európskej siete špeciálnych jednotiek presadzovania práva v oblasti CBRN, ktorej cieľom bude zaistiť, že členské štáty zohľadňujú pri národnom plánovaní aj riziká spojené s CBRN. Ďalším krokom v tejto oblasti bude vytvorenie systému včasného varovania v rámci Europolu, ktorý bude slúžiť na účely presadzovania práva v súvislosti s udalosťami spojenými s CBRN materiálmi. Realizácia týchto opatrení si vyžiada úzku koordináciu s členskými štátmi a v prípade potreby aj

[19] V rámci stratégie EÚ na boj proti radikalizácii a náboru teroristov (CS/2008/15175) Komisia podporila výskum a vytvorenie Európskej siete odborníkov na radikalizáciu s cieľom preskúmať fenomén radikalizácie a náboru nových členov. Okrem toho podporila aj projekty členských štátov zamerané okrem iného na maximálnu integráciu polície do miestnej spoločnosti (community policing) a komunikáciu a radikalizáciu vo väzniciach. Navyše poskytla približne 5 mil. EUR na projekty na podporu obetí terorizmu a zároveň financuje aj sieť združení obetí terorizmu.

vytvorenie súkromno-verejných partnerstiev. V záujme minimalizovať riziko prístupu teroristických organizácií a štátnych aktérov k materiálu, ktorý by sa mohol využiť pri výrobe výbušnín a zbraní hromadného ničenia (biologických, chemických a jadrových), by mala EÚ posilniť systém kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím a zefektívniť jeho uplatňovanie na hraniciach EÚ, ako aj na medzinárodnej úrovni.

V nadväznosti na podpísanie dohody s USA o Programe na sledovanie financovania terorizmu **vypracuje** Komisia v roku 2011 **stratégiu EÚ v oblasti získavania a analýzy údajov zo správ o finančných transakciách** zaregistrovaných na jej území.

Opatrenie č. 3: Zaistiť bezpečnosť dopravy

Komisia bude aj naďalej rozvíjať stratégiu EÚ v oblasti bezpečnosti leteckej a námornej dopravy, pričom bude vychádzať z neustáleho posudzovania hrozieb a rizík. Zohľadní pritom pokrok v metódach a technológiách využívaných pri výskume v oblasti bezpečnosti a v tejto súvislosti sa bude opierať o programy EÚ, akými sú Galileo a európsky program monitorovania Zeme – GMES[20]. Dosiahnutím vyváženého pomeru medzi maximálnou úrovňou bezpečnosti a komfortom cestovania, kontrolou nákladov a ochranou súkromia a zdravia sa bude usilovať aj o priazeň verejnosti. Dôraz pritom bude klásť na neustále posilňovanie systému kontroly a presadzovania predpisov vrátane monitorovania operácií v oblasti nákladnej dopravy. Dôležitú úlohu zohráva v tejto súvislosti medzinárodná spolupráca, ktorá môže prispieť k podpore vyšších bezpečnostných štandardov na celom svete a zároveň aj k efektívnemu využívaniu zdrojov či k zamedzeniu nepotrebnej duplicity pri bezpečnostných kontrolách.

Pokiaľ ide o **pozemnú dopravu**, ktorá je pomerne širokou a komplexnou oblasťou, existuje priestor ale aj oprávnené dôvody na aktívnejší európsky prístup k jej bezpečnosti, a to predovšetkým v súvislosti s bezpečnosťou osobnej dopravy[21]. Komisia má v úmysle rozšíriť prebiehajúce činnosti v oblasti bezpečnosti mestskej dopravy aj na a) miestnu a regionálnu železničnú dopravu a b) vysokorýchlostnú železničnú dopravu vrátane príslušnej infraštruktúry. Doteraz sa činnosť na úrovni EÚ obmedzovala na výmenu informácií a osvedčených postupov, a to v dôsledku zásady subsidiarity a absencie medzinárodnej organizácie, ktorá by bola porovnateľná s Medzinárodnou námornou organizáciou alebo s Medzinárodnou organizáciou civilného letectva a ktorá by si vyžadovala koordinovaný európsky prístup. Komisia sa domnieva, že prvým krokom v tomto smere by malo byť posúdenie zriadenia stáleho výboru pre bezpečnosť pozemnej dopravy, ktorému by predsedala Komisia a ktorý by pozostával z odborníkov v oblasti dopravy a presadzovania práva, ako aj posúdenie vytvorenia diskusného fóra, ktoré by slúžilo na výmenu názorov so súkromnými a verejnými aktérmi. Vychádzalo by sa pritom zo skúseností nadobudnutých v oblasti bezpečnosti leteckej a námornej dopravy. Vzhľadom na nedávne udalosti došlo zároveň k urýchleniu činnosti v oblasti upresnenia a posilnenia postupov týkajúcich sa monitorovania nákladnej leteckej dopravy pri tranzite z tretích krajín.

Problematika bezpečnosti dopravy bude podrobnejšie spracovaná v samostatnom oznámení, ktoré bude predložené v roku 2011.

---

20 GMES – Globálne monitorovanie pre životné prostredie a bezpečnosť.

21 Vyhlásenie Európskej rady o boji proti terorizmu z marca 2004.

CIEĽ 3: Zvýšiť úroveň bezpečnosti občanov a podnikateľskej verejnosti v kybernetickom priestore

Bezpečnosť informácií a sietí IT je základným predpokladom dobre fungujúcej informačnej spoločnosti. Tento princíp je zakotvený aj v nedávno uverejnenej digitálnej agende pre Európu[22], ktorá sa zameriava na problematiku počítačovej kriminality, kybernetickej bezpečnosti, bezpečnejšieho internetu a súkromia, teda na hlavné aspekty budovania dôvery a bezpečnosti užívateľov sietí. Rýchly rozvoj a uplatňovanie nových informačných technológií prispel aj k vzniku nových foriem trestnej činnosti. Počítačová kriminalita je celosvetovým javom, ktorý výrazným spôsobom poškodzuje vnútorný trh EÚ. Hoci samotná štruktúra internetu nepozná hranice, jurisdikcia v oblasti trestného stíhania počítačovej kriminality je vnútroštátnymi hranicami obmedzená. Členské štáty musia teda konať spoločne na úrovni EÚ. Stredisko Europolu zamerané na boj proti trestnej činnosti páchanej prostredníctvom moderných technológií už síce zohráva významnú koordinačnú úlohu v oblasti presadzovania práva, v tomto smere sa však vyžaduje prijatie ďalších opatrení.

Opatrenie č. 1: Vybudovať kapacity v oblasti presadzovania práva a justície

EÚ zriadi do roku 2013 v rámci existujúcich štruktúr **stredisko pre počítačovú kriminalitu**, prostredníctvom ktorého budú členské štáty a inštitúcie EÚ schopné vybudovať operačné a analytické kapacity v oblasti vyšetrovania a spolupráce s medzinárodnými partnermi.[23] Stredisko prispeje k zlepšeniu hodnotenia a monitorovania existujúcich preventívnych a vyšetrovacích opatrení, podporí rozvoj koncepcie odborného vzdelávania a zvyšovania povedomia orgánov presadzovania práva a justičných orgánov a zabezpečí spoluprácu s Európskou agentúrou pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA), ako aj prepojenie so sieťou národných/vládnych tímov reakcie na núdzové počítačové situácie (CERT). Stredisko pre počítačovú kriminalitu by malo byť ústredným článkom boja proti počítačovej kriminalite v Európe.

Na vnútroštátnej úrovni by mali členské štáty zabezpečiť vypracovanie spoločných štandardov polície, sudcov, prokurátorov a forenzných vyšetrovateľov v oblasti vyšetrovania a trestného stíhania počítačovej kriminality. Členské štáty sa vyzývajú, aby v spolupráci s Eurojustom, Europolom a Európskou policajnou akadémiou vybudovali do roku 2013 národné kapacity v oblasti zvyšovania povedomia a odbornej prípravy a aby na vnútroštátnej úrovni alebo v partnerstve s inými členskými štátmi zriadili centrá excelentnosti. Tieto centrá by mali úzko spolupracovať s akademickou obcou a priemyslom.

Opatrenie č. 2: Spolupracovať s priemyslom v záujme ochrany občanov a posilnenia ich právomocí

Všetky členské štáty by mali zaručiť, aby mohli občania bez problémov **oznamovať incidenty v oblasti počítačovej kriminality**. Po vyhodnotení by boli tieto informácie uložené vo vnútroštátnej, prípadne v európskej platforme pre oznamovanie počítačovej kriminality. Vychádzajúc z opatrení prijatých v rámci programu Bezpečnejší internet by mali členské štáty zároveň zaručiť, aby mali občania ľahký prístup k informáciám o počítačových hrozbách a príslušných základných preventívnych opatreniach. Občania by mali byť teda informovaní o tom, ako si chrániť súkromie na internete, ako rozpoznať a oznamovať nadväzovanie

[22] KOM (2010) 245.

[23] Komisia ukončí štúdiu uskutočniteľnosti strediska v roku 2011.

dôverného vzťahu (grooming), ako nainštalovať základný antivírusový a ochranný softvér, ako spravovať heslá a ako rozpoznať neoprávnené získavanie dôverných informácií (phishing, pharming) alebo iné útoky. Komisia zriadi v roku 2013 centrálny súbor spoločných zdrojov a osvedčených postupov členských štátov a priemyslu, ktorý bude fungovať v reálnom čase.

Spolupráca medzi verejným a súkromným sektorom musí byť na európskej úrovni posilnená prostredníctvom európskeho verejno-súkromného partnerstva pre odolnosť (EP3R) infraštruktúry IKT. V rámci tohto partnerstva by mali byť vypracované ďalšie inovatívne opatrenia a nástroje na zlepšenie bezpečnosti, okrem iného bezpečnosti kritickej infraštruktúry, a odolnosti siete a informačnej infraštruktúry. V záujme posilnenia globálneho riadenia rizika v oblastí sietí IT by malo EP3R nadviazať spoluprácu aj s medzinárodnými partnermi.

S nelegálnym obsahom na internete, vrátane podnecovania k terorizmu, by sa malo zaobchádzať na základe usmernení o spolupráci, ktoré budú založené na postupe oprávneného upozornenia na takýto obsah a jeho následného odstránenia. Tieto usmernenia plánuje Komisia vypracovať do roku 2011 v spolupráci s poskytovateľmi internetových služieb, orgánmi presadzovania práva a neziskovými organizáciami. V záujme nadväzovania kontaktov a interakcie medzi týmito aktérmi bude Komisia podporovať využívanie internetovej platformy nazvanej kontaktná iniciatíva pre priemysel a orgány presadzovania práva na boj proti počítačovej kriminalite.

Opatrenie č. 3: Zlepšiť schopnosť čeliť počítačovým útokom

V oblasti predchádzania počítačovým útokom a narušovania počítačových systémov, ich odhaľovania a reakcie na ne je potrebné prijať viacero opatrení. Po prvé, jednotlivé členské štáty a inštitúcie EÚ by mali mať do roku 2012 k dispozícii plne funkčné tímy CERT. Je dôležité, aby všetky tieto tímy po svojom založení spolupracovali s orgánmi presadzovania práva v oblasti predchádzania počítačovým útokom a reakcie na ne. Po druhé, v záujme zvýšenia pripravenosti Európy na počítačové útoky by mali členské štáty pristúpiť do roku 2012 k vzájomnému prepojeniu svojich národných/vládnych tímov CERT. Tento krok bude rozhodujúci aj z toho hľadiska, aby sa za podpory Komisie a agentúry ENISA mohol do roku 2013 vytvoriť pre širšiu verejnosť Európsky systém zdieľania informácií a varovania (EISAS), ako aj z hľadiska vytvorenia siete kontaktných bodov medzi príslušnými orgánmi a členskými štátmi. Po tretie, členské štáty by mali v spolupráci s agentúrou ENISA vypracovať pohotovostné plány a na vnútroštátnej a európskej úrovni pravidelne organizovať praktické cvičenia zamerané na reakcie na incidenty a obnovu po katastrofe. Agentúra ENISA bude tieto činnosti podporovať s cieľom zvýšiť štandardy uplatniteľné na tímy CERT v Európe.

CIEĽ 4:Zvýšiť bezpečnosť prostredníctvom riadenia hraníc

Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy získala EÚ lepšiu východiskovú pozíciu na využívanie synergie medzi politikou riadenia hraníc uplatňujúcou sa na osoby a na tovar, a to v súlade so zásadou solidarity a rozdelenia zodpovednosti[24]. Pokiaľ ide o pohyb osôb, EÚ môže k riadeniu migrácie a boju proti trestnej činnosti pristupovať ako k dvom úzko prepojeným cieľom v rámci stratégie integrovaného riadenia hraníc. Tento prístup sa opiera o tri strategické prvky.

[24] Článok 80 ZFEÚ.

- Intenzívnejšie využívanie nových technológií v oblasti hraničných kontrol [druhá generácia schengenského informačného systému (SIS II), vízový informačný systém (VIS), systém vstup/výstup a program registrovaných cestujúcich],
- intenzívnejšie využívanie nových technológií v oblasti hraničného dozoru (Európsky systém hraničného dozoru, EUROSUR) za podpory služby GMES v oblasti bezpečnosti a postupné vytváranie spoločného prostredia na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ[25] a
- posilnená spolupráca členských štátov prostredníctvom agentúry Frontex.

Pokiaľ ide o pohyb tovaru, v dôsledku zmeny a doplnenia colného kódexu Spoločenstva z hľadiska bezpečnosti z roku 2005[26] sa vytvoril predpoklad na to, aby boli hranice ešte bezpečnejšie a otvorenejšie obchodu s prevereným tovarom. Akýkoľvek náklad vstupujúci do EÚ je predmetom analýzy rizika z hľadiska bezpečnosti na základe spoločných kritérií a noriem. Využívanie zdrojov je efektívnejšie, pretože sa zameriavajú na potenciálne rizikový náklad. Tento systém sa opiera o informácie o pohybe tovaru, ktoré hospodárske subjekty poskytli v predstihu, o vytvorenie spoločného rámca pre riadenie rizika, ako aj o schému schválených hospodárskych subjektov, ktorá by sa mala uplatňovať na všetok tovar vstupujúci na územie EÚ alebo opúšťajúci toto územie. Tieto nástroje sa navzájom dopĺňajú a vytvárajú komplexnú štruktúru, ktorá sa následne ďalej rozvíja, aby bolo možné reagovať na čoraz sofistikovanejšie praktiky zločineckých organizácií, s ktorými nie sú členské štáty schopné vysporiadať sa osamote.

Opatrenie č. 1: plne využiť potenciál systému EUROSUR

V záujme zvýšenia vnútornej bezpečnosti a boja proti trestnej činnosti predloží Komisia v roku 2011 návrh právnych predpisov na **zriadenie systému EUROSUR.** EUROSUR bude pre orgány členských štátov predstavovať mechanizmus na výmenu operačných informácií v oblasti hraničného dozoru a zároveň vytvorí priestor na vzájomnú spoluprácu, ako aj na spoluprácu s agentúrou Frontex na taktickej, operačnej a strategickej úrovni[27]. EUROSUR bude využívať nové technológie vyvinuté v rámci výskumných projektov a činností financovaných EÚ, ako napr. satelitné snímky na odhaľovanie a vystopovanie cieľov na námorných hraniciach, t j. na vystopovanie rýchlych plavidiel dovážajúcich drogy do EÚ.

V poslednom období sa začalo s realizáciou dvoch významných iniciatív v oblasti operačnej spolupráce na námorných hraniciach. Na jednej strane ide o iniciatívu zameranú na obchodovanie s ľuďmi a prevádzačstvo realizovanú pod záštitou agentúry Frontex a na strane druhej o iniciatívu týkajúcu sa pašovania drog prebiehajúcu prostredníctvom centier MAOC-N[28] a CeCLAD-M[29]. V rámci rozvoja integrovaných a operačných opatrení na námorných hraniciach EÚ spustí Únia v roku 2011 na južných alebo juhozápadných hraniciach pilotný projekt, do ktorého budú zapojené tieto dve uvedené centrá, Komisia, agentúra Frontex a

---

25 Oznámenie Komisie „Smerom k integrácii námorného dozoru: Spoločné prostredie na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ“, KOM (2009) 538.

26 Nariadenie Rady 648/2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva.

27 Návrh Komisie na vytvorenia systému EUROSUR je stanovený v dokumente KOM (2008) 68 a návrh Komisie na vytvorenie spoločného prostredia na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ (CISE) je stanovený v dokumente KOM(2009) 538. Šesťbodový plán na vytvorenie spoločného prostredia CISE bol nedávno prijatý – KOM(2010) 584.

28 MAOC-N - Námorné centrum analýz a operácií – narkotiká.

29 CeCLAD-M – Koordinačné centrum pre boj proti obchodovaniu s drogami v Stredozemí.

Europol. Cieľom tohto pilotného projektu bude preskúmať synergiu medzi analýzou rizika a údajmi pochádzajúcimi z hraničného dozoru v oblastiach spoločného záujmu týkajúcich sa rôznych druhov hrozieb, ako sú napr. drogy a prevádzačstvo. [30]

Opatrenie č. 2: Posilniť úlohu agentúry Frontex v boji proti trestnej činnosti na vonkajších hraniciach

Agentúra Frontex získava počas svojich operácií kľúčové informácie o jedincoch zapojených do rôznych zločineckých obchodných sietí. V súčasnosti však tieto informácie nemožno ďalej využívať na analýzu rizika ani na cielené plánovanie budúcich spoločných operácií. Relevantné údaje o údajných zločincoch sa navyše nedostávajú ani k príslušným vnútroštátnym orgánom alebo Europolu, ktoré by ich mohli využiť v priebehu ďalšieho vyšetrovania. Podobne je to aj v prípade Europolu, ktorý nemôže poskytovať prístup k svojim analytickým pracovným súborom. Na základe skúseností a všeobecného prístupu EÚ k riadeniu informácií[31] sa Komisia domnieva, že ak by sa agentúre Frontex umožnilo v obmedzenom rozsahu a v súlade s presne definovanými pravidlami v oblasti spravovania osobných údajov tieto informácie spracovávať a využívať, výrazným spôsobom by to prispelo k rozkladaniu zločineckých organizácií. V tejto súvislosti by sa však malo zabrániť akejkoľvek duplicite úloh medzi agentúrou Frontex a Europolom.

Počnúc rokom 2011 bude Komisia v spolupráci s agentúrou Frontex a Europolom pravidelne predkladať koncom roka správy o špecifickej cezhraničnej trestnej činnosti, akou je napr. obchodovanie s ľuďmi, prevádzačstvo a pašovanie nedovoleného tovaru. Tieto výročné správy budú následne slúžiť ako základ pre posudzovanie potrieb agentúry Frontex a jej spoločných operácií, ako aj spoločných operácií polície, colných orgánov a iných špecializovaných orgánov presadzovania práva, ktoré sa budú vykonávať od roku 2012.

Opatrenie č. 3: spoločné riadenie rizika pri pohybe tovaru cez vonkajšie hranice

V poslednom čase došlo k významným právnym a štrukturálnym zmenám, ktorých cieľom bolo zvýšiť bezpečnosť medzinárodných dodávateľských sietí a pohybu tovaru cez hranice EÚ. Spoločný rámec pre riadenie rizika, ktorý uplatňujú colné orgány, zavádza nepretržité preverovanie elektronických údajov pred dodaním (a odoslaním) tovaru, a to s cieľom identifikovať bezpečnostné riziká a hrozby pre EÚ a jej obyvateľov a s cieľom vypracovať primeranú reakciu na ne. Tento rámec zároveň počíta s intenzívnejšími kontrolami v presne stanovených prioritných oblastiach, ku ktorým okrem iného patrí obchodná politika a finančné riziká. Súčasťou tohto rámca je aj systematická výmena informácií o rizikách na úrovni EÚ.

V nasledujúcich rokoch bude potrebné zabezpečiť jednotné a vysokokvalitné vykonávanie riadenia rizika, súvisiacich analýz rizík a kontrol z hľadiska rizika vo všetkých členských štátoch. S cieľom reagovať na spoločné riziká bude Komisia okrem uvedených výročných správ o pašovaní nedovoleného tovaru vykonávať na úrovni EÚ aj analýzu colných informácií. K posilneniu bezpečnosti na hraniciach by malo prispieť aj zhromažďovanie informácií na úrovni EÚ. V záujme zvýšenia colnej bezpečnosti na vonkajších hraniciach na

---

[30] Tento projekt doplní ďalšie projekty v oblasti integrovaného námorného dozoru, ako napr. projekty BlueMassMed a Marsuno, ktorých cieľom je optimalizovať účinnosť námorného dozoru v Stredozemnom mori, Atlantickom oceáne a v moriach severnej Európy.

[31] Prehľad o riadení informácií v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, KOM(2010) 385.

požadovanú úroveň predstaví Komisia v roku 2011 rôzne varianty **zlepšenia kapacít EÚ v oblasti zisťovania a analýzy rizika** a v prípade potreby predloží konkrétne návrhy.

Opatrenie č. 4: zlepšiť spoluprácu medzi agentúrami na vnútroštátnej úrovni

Členské štáty by mali do konca roka 2011 začať s vypracovávaním **spoločnej analýzy rizika**. Bude si to vyžadovať aktívnu účasť všetkých príslušných orgánov v oblasti bezpečnosti vrátane polície, pohraničnej stráže a colných orgánov, ktorých úlohou bude určiť problematické miesta a mnohonásobné a prierezové hrozby na vonkajších hraniciach, napríklad opakované prevádzačstvo a pašovanie drog z rovnakej oblasti na rovnakom hraničnom priechode. Tieto analýzy by mali dopĺňať výročné správy o cezhraničnej trestnej činnosti, ktoré bude Komisia vypracovávať v spolupráci s agentúrou Frontex a Europolom. Do konca roka 2010 Komisia dokončí realizáciu štúdie o osvedčených postupoch v oblasti spolupráce medzi pohraničnou strážou a colnými správami pôsobiacimi na vonkajších hraniciach EÚ, pričom zároveň zváži, akým spôsobom možno tieto postupy ďalej šíriť. V roku 2012 predloží Komisia návrhy na zlepšenie **vzájomnej koordinácie pri hraničných kontrolách** vykonávaných rôznymi vnútroštátnymi orgánmi, teda políciou, pohraničnou strážou a colnými orgánmi. Okrem toho vypracuje Komisia do roku 2014 v spolupráci s agentúrou Frontex, Europolom a Európskym podporným úradom pre azyl minimálne normy a osvedčené postupy pre spoluprácu medzi agentúrami. Uplatňovať sa budú predovšetkým pri spoločných analýzach rizika, spoločnom vyšetrovaní, spoločných operáciách a pri výmene spravodajských informácií.

CIEĽ 5:Zvýšiť odolnosť Európy voči krízam a katastrofám

EÚ je vystavená celej škále potenciálnych kríz a katastrof. Ide napríklad o udalosti podmienené zmenou klímy alebo spôsobené teroristickými a počítačovými útokmi na kritickú infraštruktúru, zámerné alebo neúmyselné rozširovanie pôvodcov chorôb a patogénov, náhle vypuknutie chrípkovej epidémie alebo zlyhanie infraštruktúry. Tieto medzisektorové hrozby si vyžadujú zlepšenie účinnosti a koherentnosti pri dlhodobom krízovom riadení a zvládaní katastrof. Pri reakcii na tieto udalosti sa vyžaduje solidarita a pri ich predchádzaní a pripravenosti na ne zodpovedný prístup, pričom dôraz by sa mal klásť na lepšie posudzovanie a riadenie rizika na úrovni EÚ pri všetkých potenciálnych hrozbách.

Opatrenie č. 1: Plne využívať doložku o solidarite

Doložka o solidarite ustanovená v Lisabonskej zmluve[32] zavádza pre EÚ a jej členské štáty právnu povinnosť vzájomne si pomáhať v prípade, ak sa niektorý členský štát stane objektom teroristického útoku alebo obeťou prírodnej katastrofy alebo katastrofy spôsobenej ľudskou činnosťou. Uplatňovaním tejto doložky sa EÚ usiluje zlepšiť organizáciu a účinnosť mechanizmov v oblasti predchádzania krízam a reakcie na ne. Spoločnou úlohou EÚ bude **preniesť doložku o solidarite do praxe**, a to na základe prierezového návrhu Komisie a vysokej predstaviteľky, ktorý bude predložený v roku 2011.

[32] Článok 222 ZFEÚ.

Opatrenie č. 2: Posudzovať hrozby a riziká na základe prístupu zohľadňujúceho všetky riziká

Komisia vypracuje do konca roka 2010 v spolupráci s členskými štátmi usmernenia EÚ pre **posudzovanie** a mapovanie **rizík,** ktoré sa budú využívať pre potreby zvládania katastrof. Tieto usmernenia budú založené na princípe, ktorý zohľadňuje rozličné riziká a hrozby, pričom budú pokrývať všetky prírodné katastrofy a katastrofy spôsobené ľudskou činnosťou. Členské štáty by mali následne do konca roka 2011 vypracovať vlastné metódy riadenia rizika vrátane analýzy rizika. Na tomto základe vypracuje Komisia do konca roka 2012 medzisektorový prehľad najväčších prírodných katastroch a katastrof spôsobených ľudskou činnosťou, ktorým môže EÚ v budúcnosti čeliť[33]. Iniciatíva Komisie v oblasti zdravotnej bezpečnosti naplánovaná na rok 2011 sa bude navyše usilovať o posilnenie koordinácie pri riadení rizika na úrovni EÚ a zároveň posilní existujúce štruktúry a mechanizmy v oblasti verejného zdravia.

Pokiaľ ide o **posudzovanie hrozieb**, Komisia podporí snahy o zlepšenie vzájomného porozumenia pri rôzne definovaných stupňoch ohrozenia, ako aj o zlepšenie komunikácie v prípade, že dôjde k zmene týchto stupňov ohrozenia. Členské štáty sa vyzývajú, aby do roku 2012 vypracovali vlastné metódy posudzovania hrozieb terorizmu a iných zákerných hrozieb. Od roku 2013 bude Komisia spoločne s koordinátorom EÚ pre boj proti terorizmu a členskými štátmi pripravovať pravidelný prehľad aktuálnych hrozieb, ktorý bude vychádzať z posudzovania hrozieb uskutočňovaného na úrovni jednotlivých členských štátov.

EÚ vypracuje do roku 2014 koherentnú **politiku riadenia rizika**, ktorá prepojí posudzovanie hrozieb a rizík s rozhodovacím procesom.

Opatrenie č. 3: Prepojiť informačné strediská pre rôzne situácie

Základným predpokladom účinnej a koordinovanej reakcie na krízu je schopnosť okamžite získať kompletný a presný prehľad o vzniknutej situácii. Informácie o situácii, ku ktorej došlo v EÚ alebo mimo jej územia, musia pochádzať zo všetkých relevantných zdrojov, pričom následne musia byť podrobené analýze a vyhodnoteniu. Získané informácie je zároveň potrebné poskytnúť členským štátom a operačným a vecne príslušným útvarom v inštitúciách EÚ. Vďaka plne prepojenému zabezpečnému zariadeniu, primeranému vybaveniu a riadne vyškolenému personálu môže EÚ **vypracovať integrovaný prístup na riešenie krízovej situácie, ktorý bude vychádzať zo spoločného posúdenia vzniknutej situácie**.

Na základe existujúcich možností a odborných znalostí posilní Komisia do roku 2012 vzájomné prepojenie systémov včasného varovania špecifických pre dané odvetvie a mechanizmov spolupráce v prípade krízovej situácie[34], a to okrem iného v oblasti týkajúcej sa zdravia, civilnej ochrany, terorizmu a monitorovania jadrového rizika, pričom sa bude opierať o operačné programy EÚ. Tento krok zároveň prispeje k lepšiemu prepojeniu agentúr EÚ a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, vrátane situačného centra, uľahčí výmenu informácií a v prípade potreby umožní vypracovanie spoločných správ EÚ o posúdení rizika a hrozieb.

---

33 Závery Rady o rámci Spoločenstva pre prevenciu katastrof v EÚ, november 2009.

34 V záujme zvládania krízových situácií zasahujúcich viacero sektorov a koordinácie všetkých svojich útvarov bude Komisia aj naďalej využívať a rozvíjať systém rýchleho varovania ARGUS [pozri KOM(2005) 662] a s ním súvisiace postupy.

Predpokladom účinnej koordinácie medzi inštitúciami, orgánmi a agentúrami EÚ je koherentný všeobecný rámec na ochranu utajovaných skutočností. Zámerom Komisie je predložiť v tejto súvislosti v roku 2011 príslušný návrh.

Opatrenie č. 4: vybudovať pre prípad katastrofy európsku kapacitu na núdzové reakcie

EÚ by mala byť schopná reagovať na katastrofy, ku ktorým došlo tak v rámci EÚ, ako aj mimo jej územia. Nedávne udalosti však poukazujú na to, že existuje priestor na ďalšie zlepšenie, predovšetkým pokiaľ ide o rýchlosť poskytovania pomoci a primeranosť opatrení, operačnú a politickú koordináciu a zviditeľnenie reakcie EÚ na katastrofu na internej, ako aj na externej úrovni.

V súlade s nedávno prijatou stratégiou v oblasti reakcie na katastrofy[35] by mala EÚ **vybudovať európsku kapacitu na núdzové reakcie,** a to na základe vopred vyčlenených zdrojov členských štátov, ktoré sú určené na operácie EÚ, a vopred odsúhlasených pohotovostných plánov. Zvýšenie účinnosti operácií a zlepšenie efektivity nákladov by sa malo dosiahnuť prostredníctvom spoločnej logistiky, ako aj prostredníctvom zjednodušenia a posilnenia existujúcich ustanovení týkajúcich sa združovania a spolufinancovania dopravných zdrojov. Legislatívne návrhy zamerané na realizáciu najdôležitejších návrhov budú predložené v roku 2011.

3. REALIZÁCIA STRATÉGIE

Zodpovednosť za realizáciu stratégie vnútornej bezpečnosti leží na pleciach inštitúcií a agentúr EÚ, ako aj na pleciach členských štátov. Z tohto dôvodu je potrebné odsúhlasiť postup realizácie tejto stratégie a jasne vymedziť jednotlivé úlohy a zodpovednosti, pričom Rada a Komisia v úzkej spolupráci s európskou službou pre vonkajšiu činnosť by mali pôsobiť ako hnacia sila pri plnení strategických cieľov. Komisia bude v prvom rade podporovať činnosti stáleho výboru pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti (COSI), aby tak zabezpečila podporu a posilnenie operačnej spolupráce, ako aj uľahčenie koordinácie činností príslušných orgánov členských štátov[36].

Realizácia

Priority by sa mali odraziť v operačnom plánovaní agentúr EÚ, na vnútroštátnej úrovni, ako aj v pracovných programoch Komisie. Komisia zabezpečí, aby boli činnosti v oblasti bezpečnosti, vrátane príslušného výskumu, priemyselnej politiky a projektov v rámci programov vnútornej bezpečnosti financovaných EÚ, v súlade so strategickými cieľmi. Výskum v oblasti bezpečnosti sa bude aj naďalej financovať v rámci viacročného rámcového programu pre výskum a vývoj. V záujme zabezpečenia úspešnej realizácie tejto stratégie zriadi Komisia internú pracovnú skupinu. Do tejto skupiny bude prizvaná aj európska služba pre vonkajšiu činnosť, ktorá by mala zabezpečiť konzistentnosť so širšie koncipovanou európskou bezpečnostnou stratégiou a využívať synergiu medzi vnútornými a vonkajšími

---

35 „Smerovanie k účinnejšej európskej reakcii na katastrofy: úloha civilnej ochrany a humanitárnej pomoci“ – KOM(2010) 600.

36 Článok 71 ZFEÚ; pozri tiež rozhodnutie Rady 2010/131/EÚ o zriadení Stáleho výboru pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti.

politikami vrátane posudzovania rizika a hrozieb. Na tie isté účely by sa mali pravidelne stretávať a úzko spolupracovať aj zástupcovia stáleho výboru pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti a politického a bezpečnostného výboru.

Finančné prostriedky EÚ, ktoré môžu byť v období rokov 2011 – 2013 potrebné, budú k dispozícii v rámci súčasných stropov viacročného finančného rámca. Možnosti financovania vnútornej bezpečnosti po roku 2013 budú posúdené počas diskusie o jednotlivých návrhoch predložených na toto obdobie, ktorá prebehne v Komisii.Počas tejto diskusie Komisia zároveň posúdi možnosť zriadiť fond vnútornej bezpečnosti.

Monitorovanie a hodnotenie

Komisia bude spolu s Radou monitorovať pokrok pri realizácii stratégie vnútornej bezpečnosti. V tejto súvislosti predloží Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o realizácii stratégie, ktorú vypracuje na základe informácií poskytnutých členskými štátmi a agentúrami EÚ, pričom v maximálnej možnej miere využije existujúce mechanizmy predkladania správ. V tejto výročnej správe Komisia zdôrazní pokrok dosiahnutý v súvislosti s jednotlivými strategickými cieľmi a zároveň posúdi účinnosť opatrení prijatých na úrovni EÚ a členských štátov. V prípade potreby Komisia predloží príslušné odporúčania. Súčasťou výročnej správy bude aj príloha o aktuálnom stave vnútornej bezpečnosti, ktorú Komisia vypracuje na základe informácií od príslušných agentúr. Výročná správa by mohla byť východiskom každoročných debát Európskeho parlamentu a Rady o vnútornej bezpečnosti.

ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

Svet okolo nás sa mení a s ním aj hrozby a výzvy, ktorým sme vystavovaní. Reakcia Európskej únie by sa mala preto týmto zmenám prispôsobiť. Úzka spolupráca pri realizácii opatrení načrtnutých v tejto stratégii je tou správnou cestou. Zároveň je však potrebné si uvedomiť, že hrozby nie je možné nikdy úplne odstrániť, a to bez ohľadu na to, ako dokonale budeme na ne pripravení. Z tohto dôvodu je mimoriadne dôležité, aby sme ešte viac vystupňovali naše úsilie.

Vďaka Lisabonskej zmluve, ktorá predstavuje nový právny rámec, by sa mala stratégia vnútornej bezpečnosti stať spoločnou agendou celej EÚ na nasledujúce štyri roky. Jej úspech závisí od spoločného úsilia všetkých aktérov v rámci EÚ, ako aj od spolupráce s vonkajším svetom. Len spoločnými silami a vzájomnou spoluprácou pri realizácii tejto stratégie môžu členské štáty a inštitúcie, orgány a agentúry EÚ poskytnúť skutočne koordinovanú európsku reakciu na bezpečnostné hrozby dnešných čias.

Príloha: Prehľad cieľov a opatrení

STRATÉGIA VNÚTORNEJ BEZPEČNOSTI

CIELE A OPATRENIA

CIELE A OPATRENIA	**ZODPOVEDNÝ SUBJEKT**	**ČASOVÝ PLÁN**
CIEĽ 1: Rozložiť medzinárodné zločinecké siete		
Opatrenie č. 1: Odhaliť a rozložiť zločinecké siete		
Návrh na využívanie osobných údajov o cestujúcich	KOM[37]	2011
Možná revízia právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí s cieľom umožniť identifikáciu majiteľov spoločností a trustov	KOM	2013
Usmernenia o využívaní registra bankových účtov na sledovanie pohybu finančných prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti	KOM	2012
Stratégia v oblasti zhromažďovania, analýzy a spoločného využívania informácií o finančných transakciách vrátane odbornej prípravy	KOM s ČŠ a CEPOL	2012

[37] Vysvetlenie skratiek: Európska komisia (KOM), členské štáty (ČŠ), Európska policajná akadémia (CEPOL), Európska agentúra pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA), Námorné centrum analýz a operácií – narkotiká (MAOC-N), Koordinačné centrum pre boj proti obchodovaniu s drogami v Stredozemí (CECLAD-M), Európsky podporný úrad pre azyl (EASO), vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP).

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
Častejšie využívanie spoločných vyšetrovateľských tímov zriaďovaných *ad-hoc*	ČŠ s KOM, Europol a Eurojust	prebieha
Opatrenie č. 2: Chrániť hospodárstvo pred prenikaním zločineckých sietí		
Návrh na monitorovanie a podporu úsilia členských štátov v boji proti korupcii	KOM	2011
Vytvoriť sieť kontaktných bodov pre vládne a regulačné orgány	KOM s ČŠ	2011
Opatrenia zamerané na účinnejšie presadzovanie práva duševného vlastníctva a boj proti predaju falšovaného tovaru na internete	ČŠ a KOM	prebieha
Opatrenie č. 3: Habať majetok pochádzajúci z trestnej činnosti		
Návrh týkajúci sa habania majetku tretej strany, rozšírených právomocí na habanie majetku a príkazov na zhabanie majetku bez predchádzajúceho odsúdenia	KOM	2011
Zriadiť účinné úrady pre vyhľadávanie majetku a prijať nevyhnutné inštitucionálne opatrenia v oblasti správy majetku	ČŠ	2014
Vypracovať spoločné ukazovatele na hodnotenie činnosti úradov pre vyhľadávanie majetku, ako aj usmernenia na zabránenie zločineckým skupinám opätovne získať zhabaný majetok	KOM	2013

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
CIEĽ 2: Zabraňovať terorizmu, radikalizácii a náboru nových členov		
Opatrenie č. 1: Posilniť právomoci komunít pri zabraňovaní radikalizácii a náboru nových členov		
Vytvoriť sieť EÚ zameranú na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, ako aj internetové fórum a zorganizovať rad konferencií v rámci celej EÚ Podporovať činnosť organizácií občianskej spoločnosti pri odhaľovaní a prekladaní násilnej extrémistickej propagandy a boji proti nej	ČŠ s Výborom regiónov	2011
Zorganizovať ministerskú konferenciu o predchádzaní radikalizácii a náboru nových členov	KOM	2012
Vypracovať príručku o predchádzaní radikalizácii, marení náborových činností, odklonení sa od terorizmu a následnej rehabilitácii	KOM	2013-14
Opatrenie č. 2: Zamedziť teroristom prístup k finančným zdrojom a materiálnemu vybaveniu a sledovať ich transakcie		
Vypracovať rámec na zmrazovanie majetku teroristov	KOM	2011
Implementovať akčné plány zamerané na zamedzenie prístupu k výbušninám a k chemickému, biologickému, rádiologickému a jadrovému materiálu	ČŠ	prebieha

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
Vypracovať stratégiu EÚ v oblasti získavania a analýzy údajov zo správ o finančných transakciách	KOM	2011
Opatrenie č. 3: Zaistiť bezpečnosť dopravy		
Predložiť oznámenie o problematike bezpečnosti dopravy	KOM	2011

CIEĽ 3: Zvýšiť úroveň bezpečnosti občanov a podnikateľskej verejnosti v kybernetickom priestore		
Opatrenie č. 1: Vybudovať kapacity v oblasti presadzovania práva a justície		
Zriadiť stredisko EÚ pre počítačovú kriminalitu	Závisí od výsledkov štúdie uskutočniteľnosti, ktorú KOM ukončí v roku 2011	2013
Vybudovať kapacity v oblasti vyšetrovania a trestného stíhania počítačovej kriminality	ČŠ s CEPOL, Europol a Eurojust	2013
Opatrenie č. 2: Spolupracovať s priemyslom v záujme ochrany občanov a posilnenia ich právomocí		
Vytvoriť mechanizmy na oznamovanie incidentov v oblasti počítačovej kriminality a poskytnúť občanom usmernenia o kybernetickej bezpečnosti a počítačovej kriminalite	ČŠ, KOM, Europol, ENISA a súkromný sektor	*prebieha*
Vypracovať usmernenia o spolupráci pri zaobchádzaní s nelegálnym obsahom na internete	KOM s ČŠ a súkromným sektorom	2011

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
Opatrenie č. 3: Zlepšiť schopnosť čeliť počítačových útokom		
Vytvoriť sieť tímov reakcie na núdzové počítačové situácie v každom členskom štáte a v jednej z inštitúcií EÚ, pravidelne vypracovávať národné pohotovostné plány a pravidelne organizovať praktické cvičenia zamerané na reakcie na incidenty a obnovu po katastrofe	ČŠ a inštitúcie EÚ s ENISA	2012
Vytvoriť Európsky systém zdieľania informácií a varovania (EISAS)	ČŠ s KOM a ENISA	2013

CIEĽ 4: Zvýšiť bezpečnosť prostredníctvom riadenia hraníc		
Opatrenie č. 1: Plne využiť potenciál systému EUROSUR		
Návrh na zriadenie systému EUROSUR	KOM	2011
Realizovať pilotný operačný projekt na južných alebo juhozápadných hraniciach EÚ	KOM, Frontex, Europol, MAOC-N a CeCLAD-M	2011
Opatrenie č. 2: Posilniť úlohu agentúry Frontex v boji proti trestnej činnosti na vonkajších hraniciach		
Vypracovávať spoločné správy o obchodovaní s ľuďmi, prevádzačstve a pašovaní nedovoleného tovaru, ktoré budú východiskom pre spoločné operácie	KOM s Frontex a Europol	2011
Opatrenie č. 3: Spoločné riadenie rizika pri pohybe tovaru cez vonkajšie hranice		

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
Zaviesť iniciatívy na zlepšenie kapacít EÚ v oblasti zisťovania a analýzy rizika	KOM	2011
Opatrenie č. 4: Zlepšiť spoluprácu medzi agentúrami na vnútroštátnej úrovni		
Vypracovávať spoločnú analýzu rizika na vnútroštátnej úrovni za účasti polície, pohraničnej stráže a colných orgánov s cieľom určiť problematické miesta na vonkajších hraniciach	ČŠ	2011
Predložiť návrhy na zlepšenie vzájomnej koordinácie pri hraničných kontrolách vykonávaných rôznymi orgánmi	KOM	2012
Vypracovať minimálne normy a osvedčené postupy pre spoluprácu medzi agentúrami	KOM, Europol, Frontex, EASO	2014
CIEĽ 5: Zvýšiť odolnosť Európy voči krízam a katastrofám		
Opatrenie č. 1: Plne využívať doložku o solidarite		
Návrh na implementáciu doložky o solidarite	KOM/VP	2011
Opatrenie č. 2: Posudzovať hrozby a riziká na základe prístupu zohľadňujúceho všetky riziká		
Vypracovať usmernenia pre posudzovanie a mapovanie rizík, ktoré sa budú využívať pre potreby zvládania katastrof	KOM s ČŠ	2010
Vypracovať metódy riadenia rizika v jednotlivých členských štátoch	ČŠ	2011-12
Vypracovať medzisektorový prehľad o možných budúcich prírodných katastrofách a katastrofách spôsobených ľudskou činnosťou	KOM	2012

CIELE A OPATRENIA	ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	ČASOVÝ PLÁN
Návrhy v oblasti ohrozenia verejného zdravia	KOM	2011
Pripravovať pravidelný prehľad aktuálnych hrozieb	KOM s ČŠ a koordinátorom EÚ pre boj proti terorizmu	2013
Vypracovať koherentnú politiku riadenia rizika	KOM s ČŠ	2014
Opatrenie č. 3: Prepojiť informačné strediská pre rôzne situácie		
Posilniť vzájomné prepojenie systémov včasného varovania špecifických pre dané odvetvie a mechanizmov spolupráce v prípade krízovej situácie	KOM	2012
Návrh koherentného všeobecného rámca na ochranu utajovaných skutočností	KOM	2011
Opatrenie č. 4: Vybudovať pre prípad katastrofy európsku kapacitu na núdzové reakcie		
Návrh na vybudovanie európskej kapacity na núdzové reakcie	KOM	2011